ԱՐԱՐԱՏ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԱԶԵԹԱ

ԳԻՆ

Սէնէլիայի բէջին 150
Ամբողջ տարի 80
Կէս տարի 40
Թաղրալտար իշին բոլոր իւճրէթի սէնէլիայի . 40
Շէհիր բոլոր տասը 80

Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իշին
3· ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա

ԻԼԱՆԱԹ

Պէհէր սաթրը պիր տէֆալէգ իշին 3
Իքինճի տէֆա իշին 2
Իլք սահիֆէյէ գօնուլանը պէհէր սաթրը . 10
Զիեատէ տէրճ իտիլիճէք իլանաթ իշին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

Ուժուրը նամակաեա այիտ պէնտէր մէճճանէն տէրճ օլունուր։

1203 ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ 1888 ՃՈՒՄԱԼ ԻՐԹԷՍԻ ՝՝ ՆԻԻՍԽԷՍԻ 30 ԲԱՐԱ ՝՝ ՀՈԿՏ· 8/13 Ѵ ՍԷՖԷՐ ՌՃՈՂ Ն· 1203

ԱՍԻԹԱՆԷ 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Լիմէնի-գաթօլիք միլէթիմիզ կաթողիկոսարանընտան թարաֆըմըզա վազը օլան իլդահաթը բէսմիեէեէ նէզարէն, սեպտ. 27 վէ 28 թարիխլի նիւսխէյէրիմիզտէ իլան իթմիշ օլտուղումուզ մէզքիւր կաթողիկոսարանըն թէքզիսհամախ, միլլէթ նիզամնամէսի լայիհասընըն մէվատտը ճիսմանիէսինէ այիտ օլամաեաճաղը թապիի օլուպ, մէզքիւր լայիհանըն քիլլիսէ նիզամաթընա այիտ չըգգլարընըն Բօմա քիւրսիի չերիֆինտէն ըէտտ օլունմուշ օլտուղու չայեասընը դհամհ թէքզիպ իթսիզ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Աթինա, 11 հոկտ. – Էֆիմէրիս վէ Ազբօբօլիս ղազէթալարը, իմբէրաթօր Վիլհէլմին՝ հէմշիրէսիյլէ Եունան վէլիի ահտընըն բէսմի իլտիվաճլարընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ, Աթինաեա կէլէճէկլինի եազմըշլար տըր։

Աթինատա թէշքիլ օլունան միլլի սէրկիի ումումի, նոյեմբերին իքինտէ քիչատ օլունաճագ տըր։

Իսմայիլիէ, 11 հոկտ. – Հոկտեմբերին պրինտէն օնունա գատար գանալտան 93 սէֆինէ միրուր իտիպ, 1,500,000 ֆրանգ հասըլաթ օլմուշ տուր։

Բօմա, 11 հոկտ. – Իմբէրաթօր Վիլհէլմ, պու կիւն էօյլէտէն սոնրա, սաաթ 4 տէ պուրաեա վասըլօլտու։ Գրալ Հիւմպէրթ վէ մաեէթի, մէվգիֆտէ միւշարիլէյհէ պէքլէմէքտէ իտիլէր։ Հիւքիւմտարանը միւշարիլէյհիւմանընն եէկտիկէրինի իսթիգպալի, ղաեէթ սուրէթի տասթանէտէ օլուպ, մէվգիֆ ճիվարլարընտա պուլունան էհալի, միւշարիլէյհիւմաեը ալգըչլամըշլար տըր։

Օրատա հիչ պիր խասիմանէ նիտա իշիտիրմէմիշ, ֆագաթ սէրայ արապալարընն կէչտիքլէրի զէման պիր չօգ գըրմըզը քեաղըտլար աթըլմըշ, վէ պու քեաղըտլար իւզէրինտէ, «Եաշասը՛ն Ֆրանսա, եաշասը՛ն Ալսաս-Լօրէն, եաշասը՛ն Թարէնթէ վէ Թրիէսթէ, մա՛հվ օլսուն իթթիֆագը միսէյլէս» իպարէլէրի մուհարբէ պուլունմուշ տուր։

Ագշամ տախի Գուիրինալ սէրայը բիչկեահընտա Ալմանիա ալէյհինտէ տիկէր պիր նիւմայիշ իճրա իտիլմիշ, բօլիս վէ ասքէր միւտախէլէեէ մէճպուր օլմուշ, վէ բէք չօգ էշխաս ախզ ու կիրիթթ գըլընմըշ տըր։

Աթինա, 11 հոկտ.– Գրալը՝ բիւքիւպինէ մախսուս օլան Անֆիթրիթ նամ վաբօր, գրալիչա Օլկաեը ալմագ իւզրէ, պու կիւն Օտէսաեա միւթէվվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

ԹՔՊԻՒՔ

Մապէյնի Հիւմաեունը Միւլիւքեանէ աթըպպասընտան, մաթպախ վէ ընթապը ամիրէ թապիպի վէ Սըհէթ ղազէթասը սահիպ իմթիեազը տօգթօէր իւթիւճեան էֆէնտիեէ, Պէլճիգանըն Օսթէնտ չէհրինտէ, 1888 յունիսի իպթիտասընտան սեպտեմբերի նիհայեէթինէ գատար թէշքիլ օլունան սէրկիի ումումի սըհհիեէ վէ թախլիսիեէ թարաֆընտան կրան տիբլօմ տ'օնէօր նամընտաքի պիւեիւք միւքեաֆաթ իմա օլունմուշ տուր։

Միւմայիլէյհին, մէզքիւր սէրկիեէ, վէրէմ հագգընտա կէնտէրմիշ օլտուղու Ֆրանսըզճա, Օսմանլըճա վէ էրմէնիճէ օթուզտան միւթէճավիզ ասարը սըհհիեէսի թահսին օլունմուշ, վէ մէզքիւր իֆթիխար նիշանընը մուսատտագ էվրագ իլէ պիր դրթա ալթուն միտալեա թարաֆը ալիւլերինէ իրսալ գըլընմըշ տըր։

Հագգդէթէն չէհրիմիզ աթըպպասը հազրգասընտան օյան վէ էպնաի ճինսի հագգընտա թալիմի իլմի սըհհէթ եօլունտա խրտեմաթը միւթէատտիէսիյլէ մաարուֆ պուլունան միւմայիլէյհ տօգթէօր իւթիւճեան էֆէնտիեի, իչպու միւքեաֆաթա նայիլիեէթինտէն տօլաեր թէպրիք, վէ տահա զիեատէ իլթիֆաթ վէ միւքեաֆաթլարա մազհարիլեէթինի թէմէննի իլէրիզ։

ԿԻԻՆԼԻՒՔ ՎԱԳԸԱԼԱՐ

Պուլկարիսթանտա պազը ատէմէրին բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ միւտիրան ալէյհէրինտէ պուլունմալարընտան տօլաեր Սօպրանիէտէ ֆըրգահ մուլ ալիֆէ բէյիսի Մ· Լօթիֆօֆ իլէ սայիր պազը էշխասըն թէվգըֆ օ. լունտուգլարընը Մօնիթէօր եազըեօր։

—

Մըսրըտա թէպաահ էճնէպիեէ տավալարը իչին հիւքիւմէթի Մըսրիէ իլէ տիւէլի միւխթէլիֆէ թարաֆընտան թայեին օլունան ազատան միւրէքքէպ օլմագ իւզրէ միւխթէլիթ մահքէմէլէր պուլունտուղու մալիւմ տիր։

Գահիրէտէն 9 հոկտեմբեր թարիխլի քէչիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆնամէ մէալինճէ, հիւքիւմէթի Մըսրիեէ, մէզքիւր մահքէմէլէրին միւտտէթի խթամ պուլտուղու հալտէ թէմտիտինի, վէ ումուրը ճինայիեէնին տախի պունլարա իհալէ օլունմաը թէքլիֆինի միւպէյեին օլարագ, տէվլէթլէրէ պիր նօթա իրսալ իտէճէք իմիշ։

—

Պաթումտան ալընան մալիւմաթա նէզարէն, Գարատէնիզ սահիլինէ գատար կէլմիշ օյան Ռուսիա իմբէրաթօրու, իհթիրամաթը ֆէվգէլատէ իլէ գապուլ օլունմուշ, վէ տէվայիրի իտարէեի թէֆթիշ իտէրէք, տէմիր եօլտան վէ սայիր ինշաաթտան պէեանը խօշնուտի իթմիշ օլտուղու կիպի, էհալինին էսպապը հուզուրունու սօրուպ, միւխթէլիֆ մէվգըլէրտէ պիր գաչ պիւեիւք լիսէլէր ինշա վէ թէէսսիսինի էմր իթտիկի անլաշըլմըշ տըր։

—

Տիւնքի կիւն կէլէն էվրօբա զազէթալարընտա Պուլկարիսթանա տայիր կէօրիւլէն հավատիս վէ մալիւմաթ տըր։

Վիէննա, 7 հոկտ.– Պուլկարիսթան ատլիեէ միւտիրի օլուպ, պիր միւտէթտէն պէրուէվրօբա բալիթախթալարընը տոպլաշմագտա պուլունան Մ. Սթօիլօֆ, կէչէն ճումաա կիւնիւ Վիէննաեա կէլմիշ տիր։

Սօֆիա, 6 հոկտ.– Բրէնս Ֆէրտինանտ, հոկտեմբերին օն պէշինճի կիւնիւ Սօֆիաեա ավտէթ իտէճէք տիր։

Զըգան սալը կիւնիւ, էօյլէտէն 4 պուչուգ սաաթ սոնրա, քէնդէսինէ եիւքիւ օլարագ, իհթիմանտան Սօֆիաեա կէլմէքտէ պուլունան պիր թէն, Սօֆիաեա 35 քիլիմէթրօ գալարագ խաթթտան չըգըպ, եօլուն քէնարընտաքի գաեալարա չարբըլմըշ, վէ միւսատէմէ՝ թապիաթըյլէ տէհչէթլի օլմուշ տուր։ Մաքինիսթանընտէ վէֆաթ իթտիկի կիպի, գաթար իլէ կիտէն ասքէրլէրտէն իւչիւ տախի եարալանմըշ տըր։ Լօգօմօթիֆ իլէ քէրէսթէ համիլ օյան սալլարըն էքսէրիսի բարչալանմըշ, վէ պունլարըն բարչալարը եօլու գաբաթմըշ աբը։ Խաթթն թէմիզլէնմէսի իչին տէրճալ թէտապիրի լազըմէ իթթիխազ գըլընմըշ, վէ ախիրէն ալընան մալիւմաթա նէզարէն, գալթարլար իչէմէկէ պաչլամըշ, վէ էվրօբա բոսֆասը մուվասալէթ իթմիշ տիր։

—

Իզմիտ միւթէսարրըֆլըգը տախիլինտէ վագը Արմաշ գարիեէսինտէ պիւեիւք պիր հարիգ վուգու պուլտուղունու եազմըշ իտի։ Օլ պապտէ իզմիտտէն եազըլըրընա կէօրէ, հարիգի մէզքիւր, սեպտեմբերին 27 նճի սապահը սաաթ 4 գարարալարընտա պաչլաեըպ, սաաթ 10 ա գատար իմթիտատ իթմիշ, վէ պիր բիվաեէթէ կէօրէ, 200 գատար խանէ, Արմաշ էրմէնի մանասթիրը մէքթէպի վէ Սիվրի-հիսար մահէլլէսի միւհթէրէգ օլմուշ տուր։

Արմաշ վանահայրը Դեր. Խորէն սէրբիսգօպոս, տէրհալ վուգուի հալի մահէլլի մէզքիւրտէ պուլունան պիր զապթիէ մարիֆէթիյլէ իզմիտ միւթէսարրըֆը Սէլիմ Սըրրի բաչա հազրէթլէրինէ խապէր վիրմէքլէ, թէտապիրի լազըմէ իթթիխազ գըլընմըշ, վէ հարիգզէտէկեանա թէվզի օլունմագ իւզրէ, 300 օգգա էթմէք կէօնտէրիլմիշ վէ պազը մէմուրին տախի մահէլլի հարիգէ իզամ գըլընմըշ տըր։

ԽԱՐԻՃԻԵԷ

ԻՄԲԷՐԱԹՕՐ ՎԻԼՀԷԼՄԻՆ ՊԻՐ ՄԷՏՀԻԵԷՍԻ

Բրուսիա մէպուսան մէճլիսի ազասընտան գօնթ տը Կլաս նամ զաթ իմբէրաթօր Վիլհէլմին մահրէմլէրինտէն օլմազլա, Աչէրսլեպէնտէ ինթիխապճըլարընա խիթապէն իրատ իթտիկի պիր նութգունտա իմբէրաթօրուն ախլէագ վէ էֆքեարընը զիքրի ճէմիլ իլէ եատ իթմիշ տիր։

Գօնթ տը Կլաս իմբէրաթօր Վիլհէլմին Բրուսիա բրէնսլէրինտէն ումումա մախսուս պիր մէքթէպտէ թահսիլի մէարիֆէ պազլաեան իլք բրէնս օլտուղունու, վէ մուախխարէն Պոն տար իւլ ֆիւնունունտա իքմալը ֆիւնուն վէ գուուտինտէն պէրու մէսալիհի ումումիեէ հասրը վիճուտ իլէտիկինի պէեան իթմիշ տիր։

Գօնթ տը Կլաս, իմբէրաթօրուն բրէնսլիկի զէմանընտա տախի ումուրը խայրիեէեէ զալրէթինի տէրմիեան իտէրէք, էզճումիմէ պիր տէֆա պիւեիւք պիր ֆապրիգանընն սէքթէտար օլուպ, պէշ պին գատար ամէլէսինին ֆամիլեալարըյլա պէրապէր ալչըգտա վէ հալը սէֆալէթտէ գալաճագլարընը իսթիխպար իթմէսիյլէ, մեգքիւր ֆապրիգաեա սիրարըլար վէրիլմէսինէ իգտամ իտիպ, պունճա պինչարէկեանը բէնչէյի սէֆալէթտէն թախլիս իլլէտիկինի հիքեաեէ իլլէմիշ տիր։

Գօնթ տը Կլաս, իմբէրաթօրուն էֆքեարը սիեասիեէսինտէն տախի պահալա տէմիշ տիր քի, «Իմբէրաթօր Վիլհէլմին ճէնկհի օլտուղու ռիվաեէթ օլունմուշ իսէ տէ, միւշարիլէյհ գուուտը ագըպինտէ պու զանն վէ զէհապէն սահիհ օլմատըզընը իսպաթ իթտիկինտէն թահվիլաթըն իթիպարը թէզաեիւտ իլլէմիշ տիր։ Իքի սէնէ էվվէլ Ռուսիանըն բօլիթիգասը մուխիլլի ասայիշ կէօրիւնտիւկիւ հալտէ, իմբէրաթօրուն մուվաֆֆագըյէթ իւզրէ վէսաթաթ իլլէտիկի ավամա մալիւմ տէյիլ տիր, հաթթա միւշարիլէյհ բրէնսլիկի զէմանընտա բէք չօգ զայրէթլէ Ռուսիա լիսանընը թահսիլ իթտիկինտէն իքի սէնէ էվվէլ Ռուսիաեա իլք սէյեահաթընտա, կէրէք իչպու մալիւմաթը ֆէվգէլատէսի վէ կէրէք աթվարը զարիֆանէսի իլէ Ռուսիալըլարընը թէվէճճիհունիւ ճալիպ օլմուշ, վէ ախիրէն Բէթրէսպուրկա սէյեահաթյա իքի սէնէ էվվէլ պաչլատըզը տօսթլուղու իքմալիլլէմիշ տիր։»

Գօնթ տը Կլաս, իմբէրաթօրուն եէհուտիլէր ալէյհինտէ պուլունտուղունա տայիր օյան բիվաեէթլէրի թէքզիպ, վէ էօյլէ թէասսիսպէքեարանէ ֆիքքիրլէրէ ասլա իթթիպար իթմէտիկինի քէնտի լիսանընտան իշիթմիշ օլտուղունու պէեան իլլէմիշ տիր։

—

ԱՄԷՐԻԳԱ ՎԷ ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ՊԷՅՆԻՆՏԷՔԻ ՄԷՏԷԼԷՅԻ ՄՈՒՀԻՄՄԷ

Գանատա կէօլլէրինտէ պալըգճըլարա տայիր ինկիլթէրրա իլէ թանզիմ օլունան մուահէտէնին, Ամէրիգա սէնաթօսու թարաֆընտան բէտտի իւզէրինէ զուհուր իտէն մուպաեէնէթ արթմագտա տըր։ Ամէրիգա սէնաթօսունտա կէչէնտէ Մ. Շէրման նամ զաթը իրատ իթտիկի նութգտա, ինկիլթէրրանը, Գանատա միւսթէմլիքեաթընը մէմալիքի միւճթէմիաեա իլհագը տէրմիեան օլունմաղա, պունտան հասըլ օյան հէեէճան հէնուզ զայիլ օլմատըզը հալտէ, պու քէրրէ սէնաթօնուն ումուրը խարիճիեէ գօմիթէսի պիր միւզաքէրէյի խաֆիէսինտէն Գանատանը մէմալիքի միւճթէմիա իլէ իթթիհատը իչին իճապ իտէնլէր իլէ միւզաքէրէ իճրասընը բէյիսի ճիւմհուրա թավսիեէ իթմիշ տիր։

Գանատանը պիր գըսմը վագթիլլէ Ֆրանսաեա այիտ օլուպ, էհալիսինին էքսէրի Ֆրանսա մուհաճիրլէրինտէն տօղմուշ, վէ էլան Ֆրանսըզճա թէքէլլիւֆ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Պունլար տէֆալէ ինկիլթէրրա այէյհինտէ բէֆի լիվաի իխթիլալ իլլէմիշլէր տիր։

Էհալիի մէրգումէնին, մէմալիքի միւճթէմիա իլէ պիրլէշմէք էֆքեարընտա օլտուգլարը տա մաշնուն տըր։

Ինկիլիզ զազէթալարը, պու խուսուստա միւմքին մէրթէպէ թէլաշտան իհթիրազիտիպ, իթիտալը տէմ իլէ իտարէյի լիսան իլլէօրլար իսէ տէ, Գանատանը թէրքի, ինկիլթէր-

բաճա գայեաթը մուհիմմէտէն օլտուղունա շիւպհէ եօգ տուր։

—

ԺԷՆԵՐԱԼ ՊՈՒԼԱՆԺԷ

Ժէնէրալ, Պուլանժէ Թանժէ մէ բանիաեա սէյեահաթընտան Ֆրանսաեա ավտէթ իթմիշ իսէ տէ։ Չըմէնտրֆէր ըսթասիօնունտա պին քիչի գատար քէնտիսինի իսթիգպալէ հազըր օլտուգլարը հալտէ, միւսաիլէյհ պաշգա պիր եօլ իլէ Բարիսէ կիրմիշ օլտուղունտան, թարաֆտարլարը մէյեուս օլմուշլար տըր։ Հէր նէ սէպեպէ մէպնի, իսէ Պուլանժէ շիմտի նիւմայիշլերտէն գաշըպ կէգտիկի մահէլլէրի պէեան իթմէեօր։

Թայմս ղազէթասընըն Բարիստէքի մուխպիրի Մ. Պրօվիչ, Պուլանժիսթլէրին էֆքեարը նէրէեէ միւնճիրը օլաճաղընը մէրագ իտէն զէվաթ թարաֆլարընտան միւթէատտիտ մէքթուպլար ալտըղընը պէեանլէ, ճիւմհուրիեէթ ալէյհինտէ օլան բարթիլէրին վէ էգճիւմէ Պոնաբարթիսթլէր իլէ գրալլըգ թարաֆտարլարընը, շիմտիկի Պուլանժէնի վասըթա իթմէք էֆքեարընտա պուլունտուգլարընը, վէ Պուլանժէ՝ Ֆրանսանըն իտարէյի հազըրէսի իչին մուխթարաեը մուճիպ իսէ տէ, մուամէլէյի էօրֆիեէ իլէ մէվգէյի իգթիտարա կէլէպիլմէսի մէմուլ օլմատըղընը, վէ ինթիխապաթը ումմիմիեէ յունթաղը օրմագ լազըմ կէլէճէկինի իչար իլէեօր։

—

ՖՐԱՆՍԱՅԱ ԷՔՍԻԼԻՆ ՆՈՒՖՈՒՍ ԸՍԹԱԹԻԹԻԳԻ

Պիր գաչ սէնէտէն պէրու Ֆրանսատա տէվայիրի այիտէսի մէնուպլինինին զիհինլէրինի սէնէ պէ սէնէ արթմագտա օլտուղու թահգըգ իտիլմէքտէ օլան թէտէննիի նուֆուս մէսէլէսի իշղալ իթմէքտէ տիր։

Թէզէվվիւճաթ վէ թէվէլլիւտաթ վէ վէֆիեաթ ըսթաթիսթիգինէ մէմուր օլան գալէմին վիրտիկի մայիւմաթա կէօրէ, կէյնէն 1887 սէնէսինտէ ագտ օլունան իդտիվաճաթ իլէ վուգու պուլան թէվէլլիւտաթ 1886 սէնէսինէ նիսպէթլէ օն օն պէշ պին տէրէճէսինտէ տուն տուր։

Պու հալ, 13 սէնէտէն պէրու ճէրէեան իթմէքտէ օլմասընա մէպնի չու միւտտէթ զարֆընտա Ֆրանսա մէմալիքինին նուֆուսու 150 պին նէֆէր տէրէճէսինտէ էքսիլմիշ օլուեօր։

Թէտէննիի նուֆուսուն պու միգտարտա գալտըղը զանն օլունմասըն։ Պու միգտար եալընըզ թէզէվվիւճաթըն վէ պինաէն ալէյհ թէվէլլիւտաթըն էքսիլմէսինտէն հասըլ օլան պիր զայ տըր, չիւնքի թէտէննի իթմէսիյլէ պէրապէր վէֆիեաթըն թէքէսսիւր վէ խէզաեիւտ իլէ տէ թահգըգ օլունմուշ տըր։ Պիր տէ պու միւտտէթ իչինտէ Ֆրանսատա պուլաշըգ իլէթլէրտէն հիչ պիրի զուհուր իթմէմիշ օլտուղու կէօրիլմէքտէ տիր։

Թէզէվվիւճաթըն ազըղը նիսպէթինտէ ճինաեաթ տա չօզալմագտա տըր։ Ֆիլվագը սուրէթի մէշրուտտէ ագտը իդտիվաճ իթմէեէնլէր, իհթիեաճաթը թապիիկէլէրինի տէֆ իչին պիր թագըմ վէսայիթի զարը մէշրուտեէ միւրաճաաթա մէճպուր օլուպ, պու մագուլէ միւնասէպաթըն էքսէրի պիրէր ճինաեէթէ միւնճիրը օլուեօր։

Շուրասը տա թահգըգ օլունմուշ տուրքի, էվլի օլմաեանլար էքսէրիա միւսրիֆ օլտուգլարընտան, սէրվէթի ումումիեէ տախի պու եիւզտէն բախնէտաը օլուպ բէք չօգ ֆէնալըգլարը թէվլիտ իթմէքտէ տիր։

Վէհհասըլ թէզէվվիւճաթ վէ թէվէլլիւտաթըն թէտէննիսիյլէ աքսի նիսպէթինտէ օլարագ ճինաեաթ վէ վէֆիեաթըն թէզաեիւտ իթմէսի հասէպիյլէ, Ֆրանսա մէմալիքի, էն գաւլը մուհարէպէլէրին վէ էն միւհիբ խասթալըգլարըն մուճիպ օլապիլէճէկի նէթաիճի մէխսիմէտէն զիեաճէ

տէ պիր խասարա օղրամագտա տըր։ Շու ֆէնալըղըն մէնինի չարէսինէ սարֆը զիհն իտէնլէր թարաֆընտան բէք չօգ թէտապիր թէքլիֆ օլունմուշ տուր։ Տէրմիեան օլունան թէքլիֆաթըն պիրի պէքեար օլան էրքէքլէրտէն աղըր վէրկի ալմագ մատտէսի տիր։

Տէկէր պիր թէքլիֆ տէ պէքեար օլան էրքէքլէրին հուգուգը մէտէնիեէտէն պազըլարընտան մահրում իտիլմէսի թէքլիֆի տիր, եանի պէքեար օլան էրքէք էհալի ինթիխապըգյա մէպուսլուղա վէ տայիրէյի պէլէտիեէ ազալըղընա վէ սայիր մէմուրիեէթլէրէ ինթիխապ օլունմամալարը իլէ պէրապէր, ինթիխապ իթմէք հագգընտան տախի մահրում իտիլմէլէրի թէքլիֆ օլունուեօր։

Պու թէքլիֆի տէրմիեան իտէն զաթ, պէքեար օլան էրքէքլէրին սէֆահաթա մայիլ օլմալարը հասէպիյլէ, տիմաղլարընըն բէք տէ սալիմ օլամաեաճաղընը, վէ պինաէն ալէյհ հուգուգը մէտէնիեէլէրինի իճրատէ, մէմէկքէթէ մուզիրը օլապիլէճէք թէչէպիւսաթտա պուլունապիլէճէքլէրինի իտտաա իտիպ, պու եիւզտէն տախի մէմէկքէթի գուրթարմագ իսթէեօր։

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ.

—

Վիէննա, 8 հոկտ.- Գօնթ Հէրպէրտը Պիգմարգ եարընքի սալը կիւնիւ Մաճարիսթանտան Վիէննաեա կէլէճէք, վէ մուվաֆֆէթի ագրպինտէ, Բաբա հազրէթլէրինին Վիէննատա մուգիմ սէֆիրի մէնսէեօր Կալիմպէրթիեէ պիր վիզիթա վիրէճէք տիր։

Սէֆիրի միւսաիլէյհ, գօնթ ալ Պիգմարգըն վիզիթասընը գապուլ իթմէք իւզրէ սէյֆիեէսինի մուվագգաթէն թէրք իլէ. Վիէննա չէհրինէ ավտէթ իլլէմիշ տիր։ Մօնսէնեօր Կալիմպէրթի, գօնթը միւշարիէյհի գապուլ իլլէտիքտէն սօնրա, թէքրար սէյֆիեէսինէ կիտէճէք տիր։

—

Պէրն, 8 հոկտ.- Իսվիցէրա ճիւմհուրիեէթինին Բարիստէ մուգիմ սէֆիրի՝ ախիրէն Ֆրանսատա էճնէպիլէր հագգընտա իթթիխազ օլընան թէտապիրէ տայիր ճիւմհուրիեէթ մէճլիսի քէպիրի ազասյա միւզաքէրէ իլլէմիշ տիր։ Իսվիցէրա ճիւմհուրիեէթի, Ֆրանսա հիւքիւմէթինին թէպաայի էճնէպիեէ հագգընտա նէշր իթտիկի գարարնամէեէ, մուահէտաթը տիւէլիեէ վէ Իսվիցէրիա գավանինի ահքեամընա մուվաֆֆէգ նազարըյլա պագմագտա տըր։ Շու հալէ նէզարէն, Իսվիցէրա մէհաֆիլի ըսամիեէսի տիւէլի էճնէպիեէյի սայիրէնին մէզքիւր գարարնամէ հագգընտաքի էֆքեար վէ միթալեաթընա իշթիրաք իթմէեօր տիմէք տիր։

—

Բօմա, 8 հոկտ.- Օն իւչունճիւ էէօն Բաբա, Ավստրիա Իմբէրաթօրունուն եէվմի մախսուսը միւնասիպէթիյլէ միւշարիէյհէ պիր թէպրիքնամէ իրսալ իլլէմիշ, վէ պու թէպրիքնամէտէ, Իմբէրաթօրուն սաատէթի հալի, վէ Ավստրիա-Մաճարիսթան մէմալիքինին ըէֆահիյեէթ վէ մամուրիեէթի հագգընտա տուա իլլէտիկինի պէեան իթմէշ տիր։

—

Բօմա, 8 հոկտ.- Բաբա, Ալմանիա Իմբէրաթօրունուն վաթիգ ան սէրայընա կէլէճէկլինտէն տօլաեը իզհարը մէճմունիյեէթ իթմէքտէ, վէ մանսէնեօր Կալիմպէրթինին, Վիէննատա Ալմանիա Իմբէրաթօրու թարաֆընտան կէօրտիւկիւ ելլիճաթտան տօլաեը պէեանը թէշէքքիւր իթմէքտէ տիր։

Ալմանիա տէվլէթինին վաթիգան նէզտինտէքի սէֆիրի, Ալմանիա Իմբէրաթօրունուն չէրէֆինէ օլարագ պիր զիեաֆէթ իթա իտէճէք, վէ պու զիեաֆէթէ պիր չօգ գարտինալլար իլէ պիր խայլի Ալման բուհպանը տավէթ օլունճագ տըր։

—

Վիէննա, 7 հոկտ.- Ավստրիա Իմբէրաթօրիչասը, տիւնքի կիւն թրիէսթէ ճիվարլարընտա վագը Միրամար քէօշկիւնէ վասըլ օլմուշ, վէ եէվմի մէզքիւրտէ Գօրֆու ճէզիրէսինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իլլէմիշ տիր։

—

Պերլին, 7 հոկտ. - Ռիվաեաթը վագգաեա բաղմէն, Մ. կէֆքէնին սէպիլի թախլիեէ իտիլմէմիշ տիր։

—

Լօնտրա, 7 հոկտ.- Իմբէրաթօրիչա Ֆրէտէրիգ, պու հաֆթա զարֆընտա Լօնտրաեա կէլէճէք տիր։

—

Պիւքրէշ, 7 հոկտ.- Բրէնս տը Կալ, Մաճարիսթան տախիլինտէ վագը Թրանսիլվանիա էեալէթինէ միւթէ. վէճճիհէն եարընքի կիւն Ռումանիատան հարէքէթ իտէճէք տիր։

Ալմանիա Իմբէրաթօրունուն ինթալիատան ավտէթինտէն սօնրա, Ռումանիա գրալընըն Իմբէրաթօրը միւշարիէյհ իլէ միւլագաթ իտէճէկի մէվսուգէն ռիվաեէթ օլունուեօր իսէ տէ, պու ռիվաեէթ շիմտիեէ տէկին բէսմէն թէհագ ուգ իթմէմիշ տիր։

—

Լիօն, 6 հոկտ.- Ռէյիսի ճիւմհուր սաաթ տէօրտիւ չարեէք կէչէրէք Լիօն չէհրինէ վասըլ օլմուշ, վէ բարիսէն պուրաեա գատար խալգ թարաֆընտան քէմալը մէճմունիյեէթլէ ալգըլանմըշ տըր։ Պէլէտիեէ ըէյիսի թարաֆընտան քէնտի չերէֆինէ օլարագ իթա օլունան զիեաֆէթտէ, պէլէտիեէ ըէյիսի, Ֆրանսա էհալիսինին, միւշարիէյհին մուհապէզթի վաթանիեէսինէ վէ իսթիգամէթինէ իթմամատը պուլունտուղունու սէօյլէմիշ տիր։

Պունա ճէվապէն Մ. Գարնօ, Լիօն չէհրի էհալիսինին իպրազ իթտիքլէրի սուլհ վէ ասայիշ վէ իթթիհատ հիսսիեաթընտան տօլաեը մէճմունպուլունտուղունու պէեան իթմիշ տիր։

Օն տէօրտիւնճիւ ֆըրգա գօմանտանը օլան ժէնէրալ, մաեէթի զապթանընը ըէյիսի ճիւմհուրա թազ տիմ իլլէտիկի սըրատա, Գարնօ նամընընն ասքէրճէ մաարուֆ օլտուղունու, վէ ասրը հազրընը իպթիտարանտա, էվրօբա տէվլէթլէրի թարաֆընտան Ֆրանսա ալէյհինտէ վուգուա կէլէն իթթիֆազ էնսասընտա, ժէնէրալ Գարնօնուն իպրազ իլլէտիկի ասարը չէճաաթ, վէ մուհապէզթի վաթանիեէ իլէ տպիմա էֆրատը ասքէրիեէնին մութթասրֆ օլաճաղընը, վէ Ֆրանսզ ասքէրինին հուտուտու միւտաֆաեա կէօնտէրիտիքլէրի թագտիրտէ, վէզայիֆինի իյֆատէ ասլա գուսուր իթմէեէճէքլէրինի սէօյլէմիշ տիր։

Պունա ճէվապէն, Մ. Ֆատի Գարնօ, «Ֆրանսզ ասքէրինին վաթանլարընա օլան սատագաթլարընա էմնիեէթի քեամիլէմ վար տըր։ Տիւգ տ'էրլէթ իւնվանընը հայիզ օլան սիզին կիպի պիր ժէնէրալըն աղզընտան պու եօտա թէէմինաթ իչինտիկիմտէն տօլաեը, քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ։»

—

Բօմա, 8 հոկտ.- Տիւչէս տ'Էտիմպուրկ պու կիւն Բօմաեա կէլմիշտիր։

Ռիվաեէթէ նէզարէն, միւշարիէյհա, Ալմանիա Իմբէրաթօրունուն չէրէֆինէ օլարագ Բօմատա վիրիլէճէք զիեաֆէթլէրտէ հազըր պուլունաճագ տըր։

—

Մատրիտ, 8 հոկտ.- Բօրթիկէզ գրալը տիւնքի կիւն Պարսէլօնա կէլմիշ տիր։

—

Մատրիտ, 8 հոկտ. - Ֆիլիբին ատալարընտա գօլէրա իլլէթի զուհուր իլլէտիկինտէն, սրհհիեէ իտարէսի ճէզայիրի մէզքիւրէ մէվարիտաթընա գարանթինա պէքլէթտիրիլմէսինէ գարար վիրմիշ տիր։

—

Մատրիտ, 8 հոկտ.- Թանժէտէն վարիտ օլան մայիւմաթը սախիրէեէ նէզարէն, Ֆաս հաքիմի էլան իեատէյի սրհհէթ իթմէմիշ տիր։

—

Վիէննա, 8 հոկտ.- Ալմանիա Իմբէրաթօրունուն, Իթալիատան ավտէթինտէ, Վիէննատա տախի ուզրաեաճաղընա տայիր օլան հավատիս, մուվաֆֆէգը հագիգէթ տէյիլ տիր։

Միւշարիէյհ, հոկտեմբերին 21 ինճի կիւնիւ Բօցտամա կէլէճէք, վէ ֆէրտասը կիւնիւ Համպուրկա միւթէվէճճիհէն օրատան հարէքէթ իտէճէք տիր։

—

Բօմա, 8 հոկտ.- Իմբէրաթօր Վիլհէլմին գապուլի իչին Բօմատա թէտարիքեաթը ազիմէ իճրա իտիլմէքտէ տիր։

Պիր չօգ էճնէպիլէր, վէ խուսուսա Ալմանլար, Իմբէրաթօրուն չէրէֆինէ օլարագ վիրիլէճէք զիեաֆէթլէրի կէօրմէք իչին Բօմաեա կէլիեօրլար։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

—

Շարունակութիւն տես թիւ 1197

Ներսեսի մահուանէն ետեւ Շահակ մը կը դրուի անոր տեղ «Առանց Մեծի Արքեպիսկոպոսին կեսարու» (Խորեն զերք Գ. Գլ. Լբ.) թէ ինչ հետեւեցաւ հին սովորութեան այս առաջին անգամ եղած զանցառութեան, կարդալու է Բուզանդայ ժամանակակից պատմագրի խօսքերն։ բայց և Խորենացին բոլորովին չէ լռած «Եւուսոյց (Մեսրոպ) զենաւ կոչմանս բաժնոյն Պարսից, բաց ի Ցունաց մասնէն (Հայոց Մեծաց) որք ըստ ձեռնադրութեան տուգանեցան, վիճակեալք յաթոռն կեսարիոյ» (Գիրք Գ. Գլ. ԾԴ.) Այս Ցունական մասին մէջ երեք չորս եպիսկոպոսական աթոռք կային, որ մերձաւոր Սեբաստիոյ և Մելիտինոյ մետրապօլտութեան մասն եղաւ մինչեւ որ Ս. Սահակ յաջողեցաւ նորէն նոյնները ձեռք բերելու, գրելով առ Աստիկոս եպիսկոպոս Կ.Պոլսի և առ ինքնակալն, կայսեր պատասխանին մէջ արժանի մատնութեան է՝ «Գրեցաք... զի զքեզ պատուով ընկալցին... Հանդոյն Արքեպիսկոպոսին կեսարու։»

Պատմութիւնը գրեթէ եւ նոյն հանգամանաց մէջ կը ցուցնէ Հայոց Մեծաց Եպիսկոպոսապետաց կեսարիոյ Արքեպիսկոպոսին հետ ունեցած յարաբերութեան պայմանն ի Ս. Գրիգորէ մինչեւ ի Ս. Սահակ։ Եւ ինչ զլաս՝ որ ըրեր էր Աթոռոյն Շահակ իւր գահավիժութեամբը, նոյնը Ս. Սահակ իւր խաստութեամբը դարմանելէ զատ՝ աւելին ևս ձեռք բերած էր։

Ս. Սահակի յաջորդաց ժամանակ Բիւզանդիոյ Եպիսկոպոսունք կանոն մը հնարեր էին, զոր կուզէին Քաղկեդոնի Տիեզերական ժողովոյն վերագրել, որ չէր այպէս. Տրուղեան մասնաւոր ժողովն՝ եւս առաւել ընդարձակել ուզեր էր զայն։ Այս կանոնաց նպատակն էր Կ.Պոլսի Եպիսկոպոսին հպատակեցնել Թրակեան, Ասիական եւ Պոնտական վիճակաց եկեղեցիները, նաեւ Արեւելեան ինքնակալութեան սահմաններէն դուրս գտնուող աշխարհաց (ընդ որս և Հայոց Մեծաց) եկեղեցիները։ Կը պահանջէին յիշեալ կանոնով՝ որ նոյն եկեղեցեաց Եպիսկոպոսապետներն՝ իրենց ձեռնադրութիւնը Կ. Պոլսի Եպիսկոպոսէն առնուն։ Հռովմայ Քահանայապետներն ընդդիմացան նոյն ձեռներէցութեանց. ի մասնաւորի կը յիշուի՝ որ Մեծն Լէոն, Մելիտինոյ փոքուն Հայոց Մետրապօլիտն, իրեն նուիրակ կարգելով՝ խնամ տարեր է Հայաստանի եկեղեցեաց վրայ։

Բայց Սահակայ և Մեսրոպայ աշակերտներէն ետեւ Հայաստանի եկեղեցական վարչութեան գլուխ անձինք, դժբաղդաբար չի կրցան կամ չուզեցին ընտրութիւն ընել Զորրորդ Տիեզերական ժողովոյն հարազատ կանոններուն, և Կ.-Պոլսի եպիսկոպոսաց ի վնաս նաև Աթոռոյ իւրեանց ըրած ձեռներիցութեան մէջ, Անանկ որ յիշեալ ձեռներիցութեան ընդդիմանալու ատենին աչքերնին տաքնալով՝ չխնայեցին նաեւ քաղկեդոնի ժողովոյն մերժելով անոր վարդապետութիւնն եւս։ Յուսալի էր որ ժամանակ անցնելով պաղ արիւնութեամբ խորհուի այս բանիս վրայ։ այս կերպով խորհողներ եւս պակաս չեղան, բայց յուսացուածին չափ արդիւնք չի կրցաւ արտադրել։ Եւ արդարեւ ինչպէս հնար է կարծել, որ Հայոց Առաջնորդք չեն համոզուած թէ Քաղկեդոնի ժողովն եւս դատապարտեց Նեստորականութիւնը՝ նման ժողովոյն Եփեսոսի, և թէ ըսելն երկու բնութիւն (Աստուածային և մարդկային) ի մի (Աստուածային) անձն բանին՝, շատ հեռու է Նեստորի հերետիկոսութենէն որ երկու անձ եւ երկու բնութիւն միանգամայն կը դնէր։ Արդեօք Հայաստանի ականաւոր Հայրապետներն և վարդապետները Քաղկեդոնի վարդապետութեան համաձայն չէ՞ն քարոզած այս ճշմարտութիւնը։ Ի՞նչու ուրեմն այժմ կուզուի շեղել նախնեաց շաւիղէն, հետեւելով քանի մը տգէտ եւ տաքգլուխ անձանց, յորոց ոչ երբէք բարիք յառաջ եկած է։ Զերկարենք յայսմ խօսքերնիս, այլ փութանք տեսնել թէ այնուհետեւ Հայք ի՞նչ ինթացք բռներ են Ցունական պահանջմանց դէմ դնելու համար։

Թողլով շատ մը դէպքեր, առնենք ձեռքերնիս եօթներորդ դարուն ըսկիզբն հանդիպած նշանաւոր անցք մը, զոր կը պատմեն երկու պատմագիր, որոնք էջմիածնական եկեղեցւոյ այժմու շահատակաց չեն կրնար բնաւ կասկածաւոր ըլլալ։ Ասոնց մի Ուռպելեանն որ իբր մոլեգնեալ ոմն կը յայտարարէր թէ կուզէ յաւէտ դժոխք իջնել, քան թէ Հոռոմոց հետ երկինք ելլել։ Սա մէջ կը բերէ եօթներորդ դարուն Ցունաց առ Հայս ըրած արարկութիւնն որ է այս «Կարգաւորեաց Աստուած զՍուրբ եկեղեցի ինն դասուք... եւ զորս միայն սահմանեաց Աթոռս ի վերայ երկրի Պատրիարքս... Արդ՝ ո՞ր ձեր աթոռն և Պատրիարքն, ընդ որով դասեալ Արքեպիսկոպոսն ևն. կամ ցուցէք զձերն, և կամ թէ ոչ ունիք՝ հնազանդեցէք միում ի չորից Աթոռոցս. ապա թէ ոչ՝ կատարեալ հերձուածող էք»։ Նոր պիսի իմաստով յառաջ բերած էր զայն և կաղանկատուացին, որ նմանապէս չի կրնար էջմիածնականաց առջեւ կասկածաւոր համարուիլ։

Ի՞նչ կը կարծուի արդեօք՝ որ պատասխանած ըլլան եօթներորդ դարուն մէջ՝ Ազգային անկախ եկեղեցւոյ նահատակներն՝ այս յունական առարկութեանց։ Անշուշտ Սեղբեստրոս կամ Լէոն Քահանայապետաց անուան կամ իշխանութեան չի պիտոր ապաստանէին, այս կարելի չէր անոնց համար։ Գոնէ մտքերնին չեկաւ արդեօք այն բարձր մտածութիւններն որով այս օրերս չքեղազարդեցաւ Հայ գրականութեան հորիզոնը բեմերէ և մամուլներէ յորդած նորանոր գիւտերով։ Բայց ի պարծանս նոցա (եօթներորդ դարու Հայոց) պէտք ըսել թէ անոնք աւելի տրամաբան գտնուելով, յանձն առին պարտութիւն խոստովանիլ։ քան թէ չգոյն իբրեւ զգոյ մէջ տեղ բերելով ծաղր ըլլալ։ Ուստի՝ «անպատասխանիք պարտեալ լինէին Հայք» կըսէ կաղանկատուացին։ «Հայք... յոյժ պարտեալք և ըմբերանեալք գտան» կը յաւելու Ուռպելեանն։ Եւ ապա երկուքը մէկ տեղ կը միաբանին պատմելոյ

թէ, Հայք իբր նոր բան մը Յունաց սովորութենէն առնլով. «Ուսեալ և մերոցս (կըսէ Ուռպելեան) կացուցանեն պատրիարք Հայոց զԱբրահամ (Աղբաթանեցին), Աղուանից՝ Արքեպիսկոպոս, ուրիշ մը Մեսրոպոլիտ» են։ Կաղանկատուացին խըստութեամբ կը յանդիմանէ ևս Հայոց Առաջնորդներն այս իրենց գործոյն համար. «Գլխաւոր եկեղեցականք (կըսէ) անձնահաճ կամօք... կարգեն Պատրիարք, Արքեպիսկոպոս, Մեսրապոլիտ» են։

Այս նշանակելու արժանի դէպքէն մի քանի դար ետքը՝ խորամանկն Փոտիոս՝ Հայաստանի վրայ իր ծրագրոց լաւ ընդունելութիւն մը պատրաստելու համար կը յայտարարէր, որ Հայոց Մեծաց եպիսկոպոսապետն՝ վասն Գրիգորի (Լուսաւորչին), պատուած էր իր եպիսկոպոսներէն ձեռնադրութիւն առնլու. սակայն չի բացատրեր թէ ինչպէս, և ուսկի՞ց ընդունած է նա այն պատիւը։ Բայց և այնպէս վէճը չդադրեցաւ Հայոց և Յունաց մէջ։

Խնդիրն այս վիճակին մէջ էր, երբ նոր Պահլաւունիք Հայ եկեղեցւոյ գլուխն անցան։ Ասոնք Յունաց հետ ուզեցին դոցել հաշիւն, և միանգամայն վէճն ի հիմանց հատանել։ Ուստի և սրտի մտօք յարեցան այն սկզբան թէ իրենց Աթոռոյն առանձնաշնորհութիւններն, Հռովմի Առաքելական Աթոռէն ծնունդ և ծագումն առած էին, թէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչն էր, որ զանոնք տացեր էր՝ անձամբ Հռովմ երթալով և Ս. Սեղբեստրոս Քահանայապետին յաջորդի առաքելապետին Պետրոսի իր հպատակութիւնը մատուցանելով. Հետեւաբար Յունաց ամէն առարկութիւններուն դիմացը կը հանէին Հռովմի առաքելական Աթոռոյն իշխանութիւնն։ Անտիոքայ Լատին պատրիարքին պահանջմունքներէն ևս այս ճամբով զերծան. Վերջապէս Ս. Աթոռն ևս յայտարարութիւն ըրաւ՝ թէ Հայոց այս ամանդութիւնը չէր ներհակեր հաւատոց կամ բարոյից։ Այսինքն՝ կարծելն Հայոց թէ՝ Ս. Աթոռն Առաքելական՝ կրնար այն արտօնութիւնները չնորհել, կրնար ի նորոյ պատրիարքական աթոռ մը կանգնել, սխալ կարծիք մը չէր։ Եւ այսպէս կը հաստատէր յիշեալ ամանդութեան ոչ եթէ գոյութիւնն (զի այն պատմական քննադատութեան կը պատկանի), այլ անոր բովանդակութիւնն. այսինքն՝ կը հաւանէր և կը հաստատէր, որ Հայոց կաթողիկոսն անկախ ըլլայ Անտիոքայ Պատրիարքէն, իրմէ վեր Հռովմէական Քահանայապետին իշխանութենէն զատ ուրիշ մը չունենայ, որ ըսել թէ Հայոց կաթողիկոսն ևս Պատրիարք ըլլայ, սոյն յորջորջման առանձնաշնորհութեամբն։

Մեր Պարոնները կ'ուզեն՝ որ այս ամանդութիւնը նոյն Պահլաւունի կաթողիկոսաց ժամանակին մէկ գիւտն ըլլայ, Ունիթոռներէ կամ Բաթերաներէ հնարուած. Թէպէտև մենք չ'էինք ակնկալեր՝ Պահլաւունի կաթողիկոսներուն վրայ նոցա այսչափ նուաստ համարումն ունենալնուն... սակայն և այնպէս կ'ըսենք, թէ օրուան խնդրոյն նկատմամբ. (լաւ միտ դնելու է, չէ թէ Դաշանց Թոդիթ անուանեալ գրուածքին վրայ, զոր աւելի լուրջ քննադատութեան պահել յարմար դատած ենք), օրուան խնդրոյն նկատմամբ, կըսենք, բանը հոն չէ, թէ արդեօք այս ամանդութիւնը Պահլաւունի Ա. Գրիգորի՞ն (Լուսաւորչին), թէ Պահլաւունի Բ. Գրիգորին (Վկայասիրին) դարուն ծնունդն է. և ոչ թէ ո՞վ եղեր է անոր յօրինիչը կամ գտիչը. այլ թէ այդ ամանդութիւնն՝ որ մասնաւոր իմն կերպով՝ մանաւանդ ԺԲ և ԺԳ դարերուն Հայ Ազգին առաջնորդաց և առաջաւորաց մէջ տիրող գաղափարն էր, տեւած է մինչեւ 1441. յորում Էջմիածին Սսէն բաժնուեցաւ. Եւ նաև անկէ ետև հաստատուն մնացեր է, թէ Լեջմիածին և թէ ի Սիս մինչև մեր օրերն. ինչպէս ողբալով կը հաստատէ զայն ինքն իսկ Պարոն Մանդումէն (Թիւ 6065)։ Ըսել է որ Հայ ազգն և եկեղեցին (Կաթողիկեայն և Էջմիածնականն միօրինակ) մասնաւոր իմն օրինակաւ այս վերջի եօթ ուրբաթ հարիւր տարուան շրջանին մէջ, սա հաստատուն համոզումն ունեցեր են, Որ Սրբազան Քահանայապետք Հռովմայ, իշխանութիւն ունին կանգնել ի նորոյ պատրիարքական աթոռներ, զոր և գործադրեր են՝ կանգնելով Հայոց Պատրիարքական աթոռն, ըլլայ յանձն Գրիգորի Լուսաւորչի, կամ Գրիգորի Վկայասիրի, և կամ Գրիգորի Ապիրատի։

Այս անանկ զօրաւոր և դարաւոր համոզումմ՝ եղած է Հայ Ազգին մէջ, զոր մինչեւ անգամ ԺԹ դարուն կէսէն վերջը դժուարութիւն չէ կըրած հրապարակաւ պաշտպանելու և ներբողելու նոյն իսկ Էջմիածնի Կաթողիկոս մը, ինչ անուան ներքեւ կուզէ ըլլայ։ Պէտք էր եւս այնպէս ըլլալ. զի ինչպէս տեսանք՝ եթէ Հայաստանեայց եկեղեցին ունի առանձնաշնորհութիւն մը, սոյն ամանդութեան այսինքն Հռովմայ Աթոռոյն կը պարտի զայն. Վերցուր զայն, և ահա չի մնար այլ հիմն եկեղեցական բարձր դրից, թող թէ երաղեալ անկախութեան. և ի՞նչ է արդարեւ Էջմիածնական Եկեղեցւոյ անկախութիւն անուանածը, ո՞ր հաստատուն փաստերու յեցած, և յի՞նչ կը կայանայ, երբ ուզած անձն իրեն գլուխ դնելու եւս չէ ազատ. Թող զայն, որոց վրայ ամեն օր կը լսուին անկախութեան շահատակաց ողբերն և տըրտունջներն ցձանձրոյդ։

Վերջացնեմք խօսքերնիս. այսպիսի աշխարհածանօթ ամանդութեան մ'առջեւ, ի՞նչ զօրութիւն, ինչ ազդեցութիւն կրնան ունենալ խառնագուշիւն աղաղակներն, որոնց ձայնակից ըլալ յանձն կառնուն ոմանք ի սրբազանից, իրենց անիմաստ և անհամ ճառերովն։

Հակդիոցին շատ է այսչափն եւս. իսկ եթէ աւելին կուզուի՝ սպասեն, ժամանակին կունենան ցյագուրդ։

* * *

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԴԱՂԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Գալաթա 30 հոկտ.

Հ. գ. ումումի 29 գաբ. դ. ք.	16 22½
Գ. հոկտ. 30 աշբլ. տուպը գ. ք.	16 22½
Իւնիֆիտ գաբ. 29 գուբ.	

աշբլ.

Սէրի A. Ա. Իսթիգրազ	26
» B. Բ.	15 15
» C. Գ.	16 22½
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	47 50
Ագչէ ֆաիզի	9 00
Բաբօր	00
Հէվալէսիզ	17 ½

Պ.ԱՆԳԼ. ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Իէնէրալ	7 39
Սթամպոլ պանգասը	7 00
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4 12
Թրամվայ	4 55
Սօսիէթէ օթթօման պանգասը	4 30

ԱԴՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օամ. վրասը 100 ղրուշտան	Ղ. Բր
Պէեազ Մէհմիտիէ ֆարգը	108 15
Մէթալիք »	103 10
Պէշլիք »	103 20
Ալթըլըգ »	103 20
Պազըր »	000
Գայմէ »	0000
Ինկիլիզ վրասը	110 28
Ֆրանսըզ ալթունը	87 30
Բօլ	92 00
Գրէմից ալթունու	51 20
Գարպոն գամէսի	8 50
Իսթիգրազը տախիլի	00 00
Գաբանաը	37 30
Աշբլաը	37 27

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա, 12 Հոկտ.

Ինկիլիզ գօնսոլիտի	97 11/16
Էսհամը ումումիէ աշբլ. գ. ք.	14 1/8
» » գաբան. գ. ք.	15 3/16
7 իսթիգրազը 1ինճի սընըֆ	26 ½
71 » B	00 00
95 » C	00 00
Տէվլէթի Ալիէէնին 71 իսթիգ.	82 ¼
Օսմանլը Պանգասը	11 3/8
Ռուսիա իսթիգրազը 1873,	99 ¼
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	83 3/8
Մըսըր իսթիեազը չըմէնտըֆէր	103 1/8
Տարբա սանիէէ	79
Մըսըրըն Բոշիլտ իսթիգրազը	101 ¼
Մաճարիսթան էսհամը	00
Գամպիս Բարիս	25 675

Բարիս, 12 Հոկտ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3%	82 35
Ֆրանսըզ ֆոնտսու 4½	105 52
Էսհամը ումումիէ աշբլ. գ. ք.	15 40
Էսհամը ումումիէ աշբլ. գ. ք.	15 42
Մուպատէլէ օլմուշ սէրի b	
Մուպատէլէ օլմուշ սէրի c	15 25
Բումէլի չըմէնտ. թահ.	48 25
Օսմանլը պանգասը	537 50
Գրէտի Լիոնէ	630 00
Գրէտի Ֆոնսիէ	1365 00
Լիոն աէսիոնու	1310 00
Սիւէյշէ գանալը	2228 00
Ռուս ֆոնտսու 5% 1877	103 ¼
Իթալիա էսհամը	97 10
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	425
Իսբանեա խարիճի իսթիգ	73 ½
Բրիօրիթէ թահվիլաթը	415 00
Եունան 5% 1879	415
Գամպիս Լօնտրա	25 38

Վիէննա, 12 Հոկտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիս	122 50
Բումէլի չըմէնտըֆէրլէրի	23 10

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

Աշխատասիրեաց

Գ. Ց. ԲԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ՄԱՍՆ Բ.

Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ եւ պարզ եւ դիւրըմբռնելի ապացուցութեամբք կը խօսի հետեւեալ նիւթոց վրայ.

Չափք, կշիռք եւ դրամք.— Տասնորդական կոտորակք.— Յատկութիւնք թուոց.—Հասարակ կոտորակք.— Թուրքիոյ հին եւ նոր չափուց եւ կշռոց բաղդատութիւնը.— Թուրքիոյ հին և նոր չափուց և կշռոց գիներուն բաղդատութիւնը.— Իւրաքանչիւր դասի վրայ հրահանգք եւ գործնական խնդիրք, ընդ. ամենը իբր 500.— Զանազան ցուցակներ, եւլն. եւլն.

ԴԻՆ 5 ՂՐՇ.

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ Վէ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԻ

Ց. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Պէյօղլու Թագսիմ նատտէսի Ն. 63տէ վագր

Ց. Թօղայեան մամթպասը

իտի իսէ տէ, քէնտի խուսուսի խըզմէթլէրի իգթիզասընճա, մատամ տը Մօնմաեէօրիւն նէզտինտէ գալամամագտա իտի։

Պու՝ սրբատա պախթ, մէզքիւր ֆամիլեաեա ղարիպ պիր սուրէթտէ եարտըմ իթտի։

Վագտա քէնտիլէրի իչին, պու, պախթըն պիր էսէրի իտի իսէ տէ, օգուեանլարըմըզըն, պու վագբաեը սուրէթի ախիրէտէ մուհաքէմէ իտէճէքլէրի տէրքեար տը։

Նագլ իթտիկիմիզ սան վուգուաթլարտան չէնտ կիւն սոնրա, պիր ագշամ, Ժան տը Մօնմաեէօր, Բարիստէն ավտէթ իթմէք միւնասիպէթիյլէ, Սէն-Գլուտա տէմիր եօլու գաթարընը թէրքլէ, քէօյիւն պաղչէսինին գարանլըգ կէչիտլէրինտէն եիւրիւեէրէք, Կարշա տօղրու կէլմէքտէ իտի։

Հէր նէ գատար վագբթ գարարմըշ իտի իսէ տէ, եինէ պաղչէտէ խընճախընճ ճէմիյեէթ պուլունմագտա իտի։ Ագշամ օլմագլա պէրապէր, տէրէճէյի նիհաեէտէ հէրարէթ հիւքմֆէրմա օլուպ, չօգտան պէրու չիչէքլէրի գուրումուշ օլան քէսթանէ աղաճլարընըն ուղուն կէչիտլէրինտէ բիւզկեաբընն էսէրի պիլէ էսմէեօրտու։

Մօնմաեէօր, եավաշ եավաշ եիւրիւտիւկիւ սբրատա, ուզագտան կէնճ պիր գատընըն կէօլկէսինէ սալիք օլմագտա իտի, վէ օ գատըն տախի, Սէն-Գլուտան ավտէթ իթտիկի ճիհէթլէ, զանն իտէքսինքի մէրգումանն կիթտիկի եօլտան, ֆագաթ անտէն պիր գաչ ատըմ իլէրտէ օլարագ կիթմէքտէ իտի։

Ժանըն գալպի չիտտէթլէ չարբըեօրտու, չիւնքի հէմ մաղրուրանէ վէ հէմտէ մահճուպանէ եիւրիւեէն, վէ քէնտիսինէ աթֆ օլունան պագըշլարա ասլա էհէմմիեէթ վիրմէեէն օլ կէնճ գատընըն, Լիւսիէն օլտուղունու զանն իթմիշ իտի։

Օ Լիւսիէն քի, եալընըզ իսմի, օլ թուճ կիպի սէրթ վէ ճինաեէթ իշլէմէք տէրէճէսինտէ զալիմ օլան գալպի իւզէրինտէ թէէսիրի ալիմի հայիզ օլմաղլէ, անը տիթրէթմէքտէ, լէհճէսինի սօլտուրմագտա, վէ եիկիրմի եաշընտա պուլունան պիր կէնճին գալպինէ պիրինճի տէֆա օլարագ աշգ ու սէվտա հիսսի կիրտիկինտէ, անը նա՛սըլ տիւշարը հէեէճան իտէր իսէ, օ եօլտա տիւշարը հէեէճան գըլմագտա իտի։

Օ Լիւսիէն քի Տօրիաեը գուրթարմըշ իտի։

Օ Լիւսիէն քի Կօթիէ Պուրէյլի սեվմէքտէ իտի։

Լաքին պագալըմ հագըգէթէն անը սեվէ՞ր մի իտի, եօգսա

անըն, էօրմիւշ օլան բէտերի եանընտա տիզ չէօքմիւշ օլտուղունու կէօրմէքլէ միւթէէսսիր օլարագ, գատընլարա մախսուս օլան ըրգգաթը գալպիեէսի, քէնտիսինի, օ տէլիգանլըեա տօղրու սէ՞վգ մի իթմիշ իտի։

Օ Լիւսիէն քի, Կօթիէտէն սէվիլմէքտէ իտի։

Լաքին, Ժան տը Մօնմաեէօր տախի օ կէնճ վէ տիլպէր գըզը սեվմէքտէ իտի։ Օ գըզ քի, եալընըզ գարա կէօզլէրի, մէրգումու թահրիք իթմէք, վէ տիւշարը հէեէճանը ազիմ գըլմագ խասսէսինէ մալիք իտի։

Ժան տը Մօնմաեէօր, մէզպուրէեի սեվիեօր իտի, վէ անըն, պիր տիկէրի թասարրուֆունա կէչմէսինի իսթէմէեօրտու։

Լիւսիէն՝ իշպու աշգ ու սեվտաեը պիլիր իտի, չիւնքի Ժան՝ զաեէթ ալթէշի աշգլէ հիսսիեաթ ու էֆքեարընը մէզպուրէեէ եազմըշ իտի։ Անճագ մէրգումէ, ճէվապլա մուգապէլէ իթմէմիշ իտի իսէ տէ, պունուն նէ՞ էհէմմիեէթի վար իտի։

Ժան, չօգտան պէրու Լիւսիէնի կէօրմէմիշ իտի։ Զօգտան պէրու մէզպուրէ էլէ կէօրիւշմէք ֆըրսաթընը գէլլաեօրտու, վէ պու ֆըրսաթա իսէ, պու քէրրէ թէսատիւֆ իտիեօրտու, չիւնքի պիր գաչ ատըմ իլէրուտէն ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւեէն՝ Լիւսիէն իտի, վէ սայքի հիւսնի ճէմալինէ վէ պէտէնճէ նազիքլիկինէ էմին օլարագ, Ժանա մէյտան օգուրճասընա եօլունա տէվամ էյլէմէքտէ իտի։

Պիր արա, Մօնմաեէօր կէնճ գըզա եագլաշտը։

Հէր նէ գատար կիճէ գարանլըզը զիեատելէշմէքտէ իտի իսէ տէ, մէզպուրէ էլան հարէքէթինի շարուգլաթմաեօրտու։ Պէսպէյլի կիճէ գարանլըզընտան գօրգանլարտան օլմատըզը ճիհէթլէ, պու սըրատա հիչ պիր գօրգու հիսս իթմէեօրտու։

Մօնմաեէօր, սայքի մէրգումէնին ֆիսթանընա սիւրիւնմէքտէ օլուպ, գօլունու ուզաթսա, էլինի վիճուտինէ տօգունտուրապիլիր իտի, ֆագաթ ճէսարէթի իտէմէեօրտու։ Օլ էանատէ գալպինտէ էքի տույղու պուլունմագտա իտի։ Էվվել էմիրտէ մէզպուրէեի հագըգէթէն սեվտիկի ճիհէթլէ, մահճուպ իտի։ Էվվէթ, գաթիլ օլան պու քիմսէ, իհթիմալին խարիճինտէ օլմագլէ պէրապէր, մահճուպ իտի... Սանիէն՝ Լիւսիէնին Տօրիա իչինտէ նէ՛ կիպի ոչ օյնամըշ օլտուղունու պիլմէտիկինտէն, ճէսարէթի իտէմէեօրտու։ Շէօյլէքի պու մէսէլէտէ աճապա մէզպուրէ նէ՞ տէմիշ իտի, նէ՞ քէշֆ իթմիշ իտի։ Գանլը իպարէյի Գլօտին էլէ պիրլիքտէ օգումո՞շ մու իտի, եօգսա

ՇԱՐԳ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸ

Եօլձոռ թարիֆաը, 1888 Օգոստոս 2|14 տեսի իթիպարեն

ՇԱՐԳ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸ

ՏՕՂՐՈՒՏԱՆ ՏՕՂՐՈՒԵԱ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ, ՆԻՇ, ՊԷԼԿՐԱՏ, ՊՈՒՏԱԲԷԾԹ, ՎԻԷՆՆԱ

ՎԷ

ՎԻԷՆՆԱ, ՊՈՒՏԱԲԷԾԹ, ՊԷԼԿՐԱՏ, ՆԻՇ, ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ

ԱՐԱՍԸՆՏԱ ԻՇԼԷԵԷՆ

ԵՕԼՃՈՒ ՎԷ ԷՇԵԱ ԳԱԹԱՐԼԱՐԸ

ԹԱՐԻՖԱՍԸ ՏԸՐ

ՍԹԱՍԻՕՆ	ՍԱՏԷ ՊԻԼԷԹ												ԵՒԻԲԼԷՐ			
	1 ՄԷՎԳԸ				2 ՄԷՎԳԸ				3 ՄԷՎԳԸ				10 քիլօկրամոան ֆազլա իչին ըեսմ.			
	Ֆիյաք				Ֆիյաք				Ֆիյաք							
	Ֆր.	Սն.	Ալթ Ղր.	Բր.	Ֆր.	Սն.	Ալթ Ղր.	Բր.	Ֆր.	Սն.	Ալթ Ղր.	Բր.	Ֆր.	Սն.	Ալթ Ղր.	Բր.
Տէրսաատէթաէն																
Ընչէ	114	45	503	75	85	85	377	75	57	25	252	.	3	28	14	43
Պէլկրատա	148	45	653	25	111	35	490	—	74	25	326	75	4	25	18	70
Պուտապէշթէ	196	75	865	75	145	45	640	—	98	50	433	50	5	69	25	04
Վիէննաէա	228	25	1004	50	167	75	738	25	—	.	—	.	6	75	29	70

ՄԻԻԼԱՀԱՋԱԹ

Տօղրուտան տօղրու օլան պիլէթլէր, թարիխի իշթիրասընտան իթիպարէն օն կիւն իչին միւթէպէր օլուպ, հէր պիր գուբօնտա իշար օլունան ըսթասիօնլարտա սաթի տուրմագլըգ սէլահիյեէթինի իթա իտէրլէր։ Պունտան պաշգա եօլճուլար, հէր պիր գուբօնտա իշար օլունան արա եէրտէքի ըսթասիօնլարտան պիրինտէ տուրապիլիրլէր։ Ֆագաթ թրէնտէն էնտիքլէ. լէրի զէման, մէզքիւր ըսթասիօն միւտիրինէ պիլտիրմէլի տիրլէր։

Իչ եաշընտան քիչիւք օլան չօճուգլար, րիֆագաթլարընտա պուլունան քիմսէլէրին գուճագլարընտա օլուրլար իսէ, իւճրէթի նագլիյեէտէն մուաֆ տըրլար։ Իչ եաշընտան օն եաշընա գատար օլան չօճուգլարտան, պալէատէքի ֆիեաթրն նըսֆը ալընը։

Թէքմիլ պիլէթ ալանըն 30 քիլօկրամլըգ եիւքիւ վէ եարըմ պիլէթ ալանըն 20 քիլօկրամլըգ եիւքիւ, պիլա իւճրէթ նագլ իտիլիր։

Հէր կիւն, Տէրսաատէթ իլէ Վիէննա արասընտա, եալընըզ Պրիւգ թարիգիյլէ պերինճի վէ իքինճի մէվգիլէրէ մախսուս միւխթէլիթ պիր արապա իշլէմէքտէ տիր։

Տէրսաատէթ, 2 հոկտ. 1888

ԻՇԼԷՏԻՃԻ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱ ՏԻՐԷՔԹՕՐԼՈՒՂՈՒ

(Բուսմէլի չըմէնտքֆէրլէրի իլանը տըր)

Պու կիւնտէն իթիպարէն Սէլանիք-Միթրօվիչա խաթթընտա պուլունան մէվգիֆլէրէ վէ եա մէվգիֆլէրտէն թամ վակօն եիւքիւ օլարագ վէ եա թամ վակօն եիւքիւ իթիպարըյլա իւճրէթի էօտէնիլէրէք նագլ օլունաճագ քէրէք նագլիեաթը, մէզքիւր խաթթ իւզէրինտէ հայվանլարա եէտիրիլէճէք օթ վէ սաման վէ սայիրէնին նագլիեաթընա մախսուս 23 նիւմէրօլու թարիֆա մուճիպինճէ վուգու պուլաճագ տըր։

Կէչէն մահը մարթ եէտինճի կիւնինտէ պու պապտէ նէշը օլունմուշ օլան իլան, իշպու իլան իլէ ֆէսխ օլունուր։

Տէրսաատէթ, 24 իլլուլ սէնէ 1888

Իշլետիճի գումհանիա տիրէքթօրլուղու

ԷՏԻՐՆԷ—ՏԷՏԷԱՂԱՃ ԽԱԹԹԸ

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 222 Պէհէր Սալը, Բէնչչէնպէհ վէ Ճումաա իրթէսի կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։				ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԷՐՕՍՈՒ 221 Պէհէր Բազար իրթէսի, Զարշէնպէհ վէ Ճումաա կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։			
ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.	ՍԹԱՍԻՕՆ		Ս.	Տ.
		Սապահ				Սապահ	
Տէտէ-աղաճ	Հարէքէթ	11	50	Էտիրնէ	Հարէքէթ	9	20
Ֆէրրէ	»	12	56	Ուրլի	»	10	19
Պիտիկլի	»	2	00	Գուլէլի-Պուրկազ	»	10	59
Սուֆլի	»	3	03	Տիմէթօգա	»	11	35
Տիմէթօգա	»	4	15	Սուֆլի	»	12	57
Գուլէլի-Պուրկազ	»	4	58	Պիտիկլի	»	1	50
Ուրլի	»	5	26	Ֆէրրէ	»	2	51
Էտիրնէ	Վիսուլ	6	20	Տէտէ-աղաճ	Վիսուլ	3	50
		Ագշամ				Ագշամ	

ՍԹԱՆՊՕԼ — ԷՏԻՐՆԷ — ՊԷԼՕՎԱ ԽԱԹԹԸ

ՍԹԱՍԻՕՆ		Եօլճու Գաթթը Ն. 2	Միւխթէլիթ Գաթ. Ն. 52	ՍԹԱՍԻՕՆ		Եօլճու Գաթթը Ն. 1	Միւխթէլիթ Գաթ. Ն. 51
		Հէր կիւն հարէքէթ իտէր։				Հէր կիւն հարէքէթ իտէր։	
		Ագշամ	Սապահ			Ագշամ	Սապահ
Սթամպօլ	Հարէքէթ	8 15	7 00	Էտիրնէ	Հարէքէթ	11 24	7 15
Գումգաբու	»		7 14	Ուրլի	»	—	8 06
Եէտի-գուլէ	»		7 27	Գուլէլի-Պուրկա	»	12 20	8 38
Մագրի-քէօյ	»		7 50	Ուզուն-քէօբրիւ	»	12 39	9 08
Ակիսթէֆանօ	»		8 3	Բավլօ-քէօյ	»	—	9 50
Ֆիւչիւք-Զէքմէ	»		8 14	Պապա-էսքի	»	1 50	10 42
Սպարթա-գուլէ	»	9 30	8 53	Լիւլէ-պուրկազ	»	2 17	11 20
Հատրմ-քէօյ	»	9 52	9 26	Սիտլէր	»	—	11 59
Զաթալճա	»		10 07	Մուրատլը	»	—	12 36
Գապագճը	»	10 49	10 40	Զօրլու	»	3 52	1 35
Սինէքլի	»		11 44	Զէրքէս-քէօյ	Վիսուլ	4 29	2 19
Զէրքէս-քէօյ	Վիսուլ	12 2	12 26		Հարէքէթ	4 34	2 44
	Հարէքէթ	12 4	12 51	Սինէքլի	»	—	3 34
Զօրլու	»	12 46	1 43	Գապագճը	»	—	4 29
Մուրատլը-Քէօբ	»		2 33	Զաթալճա	»	6 11	4 59
Սիտլէր	»		3 3	Հատրմ-քէօյ	»	6 46	5 51
Լիւլէ-Պուրկազ	»	2 16	3 44	Սպարթա-գուլէ	»	—	6 17
Պապա-էսքի	»	2 47	4 28	Ֆիւչիւք-Զէքմէճ	»	—	6 54
Բավլօ-քէօյ	»		5 9	Ակիսթէֆանօ	»	—	7 07
Ուզուն-քէօբրիւ	»	3 51	5 58	Մագրի-քէօյ	»	—	7 22
Գուլէլի-Պուրկ	»	4 14	6 30	Եէտի-գուլէ	»	—	7 39
Ուրլի	»		6 53	Գումգաբու	»	—	7 51
Էտիրնէ	Վիսուլ	5 10	7 40	Սթանպօլ	Վիսուլ	8 15	8 00
		Սապահ	Ագշամ			Սապահ	Ագշամ

ԻՒԹԱՐ. — Տէրսաատէթ միւլհագաթը գաթարլարընը թարիֆասը պաշգաճա նէշը օլունմուշ տուր։

ԻՇԼԷՏԻՃԻ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՆԸՆ ՄԻԻՏԻՐԻԵԷԹԻ

ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻԻՍՓԻԻՊ ԽԱԹԹԸ

521 Ն° ԳԱԹԱՐ

Պէհէր հաֆթանընն հէր կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Ս. Տ.
	Ագշամ
Իւսքիւպ — Հարէքէթ	1 10
Զէլէնիքօ — »	1 50
Քէօբրիւլիւ — Վիսուլ	2 37
— Հարէքէթ	2 47
Վէնիցա-Կրատաքօ — »	3 42
Գրիվօյագ — »	4 50
Տէմիրգապու — Վիսուլ	5 09
— Հարէքէթ	5 24
Սթրումնիցա — »	6 02
Միրօվիչ — »	6 12
Կէվկէլի — »	7 02
Կումանճէ — »	7 38
Գարասուլու — »	7 49
Ամաթօվա — »	8 36
Թօրսին — »	8 31
Սէլանիկ — Վիսուլ	9 55
	Ագշամ

622 Ն° ԳԱԹԱՐ

Հէր հաֆթանընն Բ. իրթէսի չարշէնպէ վէ ճումաա կիւնլէրի հարէքէթ իտէր

ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Ս. Տ
	Ագշամ
Իւսկիւպ — Հարէքէթ	3 15
Էլէսհան — »	4 11
Գաչիանիք — »	4 57
Վէրիսօվիչ — »	5 55
Լիբլիան — »	6 43
Բրիչթինա — »	7 34
Վուչիթրն — »	8 18
Միթրօվիցա	8 35
Վիսուլ	Ագշամ

Պունտան պէօյլէ մէրի իւլ իճրա օլան թարիֆալար մուճիպինճէ իւճրէթի իթա օլունարագ, սէյրի սէրի եա սէյրի ատի իլէ կէրէք Պէլօվա մէվգիֆինտէն վէ կէրէք Պէլօվա մէվգիֆինէ վուգու պուլաճագ իրսալաթը էմթաա գապուլ օլունաճաղը իխթար օլունուր։

Տէրսաատէթ 31 օգոստոս 1888

պիւթիւն միւլահազաթը, գուվվէյի թէխայեիւլիեէսինին մահսուլո՞ մու իտի։

Լիւսիէն իլէ պերլիքտէ եան պէ եան եիւբիւեէն պիր քիմսէ, մէզպուրէնին սիմասընը կէօրտիւկիւնտէ, շիւպհէսիզ անըն թասվիրինէ վէ ղարիպ թավր ու հարէքէթինէ թէաճճիւպ իտէր իտի։

Շէօյլէքի լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլկուն օլուպ, սիմասը եօրկուն վէ մօբարմըշ իտի, վէ կէօզլէրի ղաեէթլէ բարլաեօր իտի։

Լիւսիէն, պաշընը արդասընա չէվիրմէեօրտու, ֆագաթ զանն իտէրսինքի կէօզ գաբագլարը արասընտան արդասընը կէօրիւեօրտու։

Մէզպուրէ, պիր քիմսէ թարաֆընտան թասագիպ իտիլտիկինի շիւպհէսիզ պիլիեօրտու, վէ Մօնմաեէօրիւ տէ թանըմըշ իտի։ Շիւպհէսիզ, մէրգումուն, քէնտիսինէ եագլաշաճաղընը, վէ պաղը սէօզ իրատ իտէճէկինի տէրք իտիեօրտու... Վէլհասըլ հէր շէյէ, հաթթա մուճիպի նէֆրէթի օլաճագ օլան աչգ ու սէվտա սէօզլէրինէ պէքլէեօրտու։ Հէր շէյի տինլէմէկէ վէ թէպէսիւմ իթմէկէ հազըր իտի։

Նիհաեէթ Մօնմաեէօր, Լիւսիէնին թա եանընա վասըլ օլուպ, պիր գաչ սանիյեէ գատար անըն ատըմլարը հիզասըյլա կիթտի, վէ պատէհու մէրգումեէ տօղրու էեիլիպ, ղաեէթ եավաչ սէտա իլէ,

— Մատմուազէլ Լիւսիէն... տէտի։

Լիւսիէն, պու սէօզիւ իչիթմէմիշ կիպի կէօրիւնտիւնտէն, ժան,

— Մատմուազէլ Լիւսիէն, եանընըզա եագլաշտըրըմտան տօլաեը գօրգմաեընն, վէ սիզէ խիթապէն սէօզ սէօյլէտիկիմ կիւճէնմէեին, տէտի։

Լիւսիէն՝ օ անտէ թէպիմի ըուհ իտէճէք օլտուղունու զանն իտիպ, ֆագաթ մաքինավարի սուրէթտէ եօլունա տէվամ իտիեօրտու։ Աեագլարը, քէնտիսինին խապերի օլմաեարագ, շէքիլսիզ պիր թարզտա ատրմ ալըպ, կէօզլէրինի գաբամըշ, վէ էթրաֆընը գաբանլըգ իհաթա իթմիշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ գաբալը օլան կէօզ գաբագլարընն կէօլկէսի ալթընտա Մօնմաեէօրիւն թասվիրի կէօրիւնմէքտէ, վէ օլ տէհշէթլի վէ մէնֆուր թասվիրին զէյրինտէ, մագթուլուն եազմըշ օլտուղու ալգանը իսպարէ սայքի կէօզիւնիւն էօնիւնէ կէլմէքտէ իտի։

Պու սըրատա, մէզպուրէնին,

— Մէօսիէօ՛, նէ՞ արզու իտէեօրսունուզ տիեէպիլմէսի իչին, նէ՞ տէրէճէ ճէսարէթի պուլունմասը լազըմ իտի։

Ֆրանսանընն Ադտան մէմլէքէթինտէ վագթիյլէ չիֆթճիլիք իթմիշ, վէ օ մէմլէքէթին աթիգ ղուրուրիեէթ գանը տամարլարընա եաեըլմըշ օլան պու գարը, Կարշտա, իբի էվլատը նէզտինէ կէլտիկի սըրատա, Ֆրանսա թօբրաղընը խարապ իտէն տիւշմէնէ գարշը սէմսէզ պիր աթէշի ատավէթլէ գալպի մէմլու օլուպ, քիմսէեէ զարարը օլմատըղը հալտէ, քէնտիսինէ տախի թէարրուզ իթմիշ օլանլարը պիզզաթ թէէտիպ իթմէքլիք ֆիքրի գաթիսի, հէման տիվանէլիք բատտէսինէ գատար վարմագտա իտի։

Հալպու քի մէրդումէ, գալպէն ախզը ինթիգամը տիւշիւնիւպ, օլ պապտէ քիմսէեէ սէօզ սէօյլէմէմէքտէ իտի։

Պու գատրն, տիւչար օլտուղու ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթլէրինի իբի օղլունա հիքեաեէ իթտիկինտէ, վէ պու իբի էվլատը, մուհարէպէտէ վէ եանկընլարա վէ սօգալարտա գատընլարընը, չօճուգլարընը վէ իհթիեաբլարընը միւգաթէլէսինէ տայիր մէզպուրէնին էֆքեար վէ հիսսիեաթընը սիւալ իթտիքլէրինտէ,

— Սահիհէն սէօյլէրիմքի, զիբը իթտիկիմ հալլէր կէօրիւլէճէք չէյլեր տէյիլ իտիլեր, տէյի ճէվապ վերմէքլէ իքթիֆա էյլեր, վէ քէնտիսինտէն, պունտան զայրի ճէվապ խթիհսալի միւմքին օլամազ իտի։

Լաքին սարարմըշ, պուրուշմուշ վէ եարը գաբանմըշ օլան կէօզ գաբագլարը արասընտան, գարա կէօզլէրինին պագըշը, իբի էլմաս տանէսի կիպի բարլամագտա, սօլկուն տօտագլարը պիչիմինի զայպ իտիպ, աղզը հէման զայպ օլմուշ հալինտէ, եախստ տիկէր պիր չէզիկ մագամընտա կէօրինմէքտէ, վէ ուզուն վէ սիվրի պուրնունուն տէլիքլէրի սիւրաթլէ գաբանըպ աչըլմագտա իտիլեր։

Պու իհթիեար գատրն, ասլա աֆվ իթմէզ իտի։ Ֆագաթ գուվվէյի զիհնիեէսի խայլիճէ պօզուլմուշ օլուպ, ֆիքրի եալընը պիր նօգթաեա հասը օլունարագ, բէք ճիւզի չէյլերի անլամագտա, վէ անճաղ ատավէթլէ վէ ատավէթ իչին եաշամագտա իտի։

Մատամ տը Մօնմաեէօրիւն ֆապրիգատա պուլունմասը, իբի գաբընտաշը, մէզպուրէնին իւզէրինէ նէզարէթ իտիպ, հէր կիւնա տիվանէճէ հարէքէթտէն սագընտըրմագ, հէմտէ քէնտիսինէ արգատաչ օլմագ իւզրէ, թանընըգլարընտան պիր գատրնը, տախիլի գարիեէտէ եախստ ճիվարլարընտա արամաեա մէճպուր էյլէտի։

Զաթէն Կարշ սէքէնէսինտէն պիր գատրն, Մօնմաեէօր ֆամիլեասընն էվճէ խըզմէթլէրինի կէօրիւր, վէ թասվիրընը բէչիրիր